

مرکز توزیع :
باب عالی جاده سنده
(اتحاد تجارت)
کتابخانه سی ایله
(یکی توکیه)
مطبعه سی

ذمی القعه
۳۳۸

علمی، ادبی، اجتماعی و شهری مجموعه در .
صاحبی، مدیری، محرری : طاهر المولوی

اداره خانه سی :
باب عالی ده
(یکی توکیه)
مطبعه سی فوقنده کی
دائرة مخصوصه

استرا اطمینانی : هر سنده نك برنجی وایکنجی آلتی آیلغندن اعتباراً
اولق اوزره پوسته اجرتهله برابر (۱۰۰) ، آلتی آیلغنی : (۵۰)
غروشدرد . ممالك اجنبیه ایچین ۵۰ و ۳۰ غروش علاوه سی لازمدر .

تخریب استرا اطمینانی : ملتك نفعنه خادم یازیلر مع التشر قبول ونشر
اولونور . یازانك شخصیتی دكل، یازانك مادیتی
نظر دقته آلینیر . کونده دیله جك آناو او قوناقلی و مختصرجه یازیلش اولمالیدر .
کلن یازیلردن شایان قبول کورولنلر تاریخ صیراسیله درج ایدیلیلر .

نك چکن سنه لره عائد و نك چوق معلومات مفیده یی حاوی اولان نسخه لری منتظماً دیکیلیمش
واوزره دلرینه قالین برر قاپاق کچیریلرک مجلد کتاب حالته کتیریلشدر . خیرالانیس اولایله جك
بو نفیس کتابلردن برنجیسنك موجودی بیتمش، ۷-۱۲ نجی نسخه لری پراکنده اولارق
قالمشدر . بهر نسخه سی ۱۰ غروشدرد . ۲، ۳، ۴ وه نجی جلدلرک بدلی پوسته اجرتهله برابر یوزر غروشدرد . طوغروندن
طوغرویه اداره خانه یه داخلدن ۳۰۰ ، خارجین ۳۵۰ غروش کونده ریلدیکی صورتده هر درت جلدی یوللانیر .

مجله علمی و ادبی

بيوك بر هيئتشناس : قاميل فلاماريون

۱۸۴۲ - ۱۹۲۵

« قاميل فلاماريون » وفات ايتمش! بوجله يي او قود يغم وقت كوزلر مه اينانماش و بلا اختيار ، « خير .. او ، ئولز و ئوليه جكدر » ديمشدم . فقط هيات! استاد ، في الحقيقه پك سو كيلى حيات اخرويسنه قاووشمش ، تلاميذ يي ، مفتون فضل و عرفاني اولانلري و دها طوغروسى بتون جهان بشريتي جدا غريق ياس هجران ايله مشدر . زيرا ذوات عاليه نك مليلري موضوع بحث اولاماز . اولنر بتون كره ارضك مال مشتركيدر .

ينه تكرار ايدييورم ؛ نوعي شخصنه منحصر اولان بوبيوك ذاتي اجل ، هر نه قدر آره مزدن چكوب آلمش ايسه ده قبلر مزدن اصلا قوپاراماشدر . او ، دائم بتون بشريتك سينه احترامنده ياشايه جقدر . نه وهت ، تدقيقات آليه سيله ، فلسفه فلقيه سيله ، بالخاصه اسلام عالمك اك و اك اينجه نقطه لريله برلشمش ، جناب واجب الوجودي ممكن مرتبه حوصله بشره صوقا بيلمه سيله بزره دها اي طانيتدير مش اولان بو ذاهي ، مع الاسف عالم فانيدن آيريلشدر .

عصر مزك بر (عبدالرحمن الصوفي) سي حكمنده بولونان فلاماريون ، يالكز باشنه بر جهان علم و عرفان و نمونه فضيلت و ادب ايدي . اك اوافق بر اثري او قويا نك او كقارشى قلبنده ابدى بر محبت حسي طويما ماسي ممكن دكلدر . اونك بر سوزي هر درلو مسائل فلقيه ده صافكه بر اكسير قوتي خائز ايدي .

مشار اليه : ۱۸۴۲ سنه ميلاديه سنده فرانسه نك « Montigny-le-Roi » قصبه جغنده دنيايه كلشدر . بومسعود محلك صاف و براق هواسي فلاماريونك

يازمانيه قرار ويرديكني ، اوزون اوزادي يه تتبعات اجرا ايدمرك كتابي بر مقدمه ، دورت مقصد و بر خاتمه اوزه رينه ترتيب ايله ديكني بيلديرييور و اولنرك مندرجاتي شويله جه تلخيص ايدييور : « مقدمه : توركك اصلي ، منشأ ، انتشاري ، قبل الاسلام قومشوسى بولونان ام و اقوام ايله ماجراسي [**] .

برنجي مقصد : بولغار مملكتنك احوالي و اهالي سي ، بولغار ليلرك مسلمان اولمالي تاريخي و استيلايه قدر اولان حاللري .

ايكنجي مقصد : تاتارلرك بو دياره كليشي و معظم بر دولت تشكيل ايدمرك سائر دولتلره غلبه چاليسي ، دائرة اسلامه كيردكلى زمانك تعيني ، غير مسلملرك غاليته قدر كچيردكلى وقايع .

اوچنجي مقصد : قازان بلده سنك تجددى و روس استيلاسنه قدر دوام ايتك اوزره اوراده بر حكومت تشكلي .

دردنجي مقصد : روس استيلاسندن بو آنه قدر اوراده جريان ايتمش اولان حادثات .

خاتمه : خان كرمان ، قريم ، اوزبك ، خوارزم و قازان خانلري .

جلد اولني ، قوش باقيشي اولارق كوزدن كچيره بيلديكم بو كتاب ، - مقدمه سيله مقصدلري و خاتمه سنده كي تعريفات ملخصيه نظر آده - پك مهم ، خصوصيله بزم ايچين پك لازم معلوماتي احتوا ايدييور . عرقزه و عرقداشلمزه دائر بيلمه ديكمز چوق شيلري اوكره تيور ، بناء عليه بونك تدقيق و تتبعيله مفيد اولاييله چكي تين ايتديكي تقديرده لسانمزه ترجمه و طبع ايتديريله سي معارف و كالت جليله سنك هم عرفانپروريسندن تمنى اولونور .

طاهر المولوي

[**] مؤلف ، بو بحثي « مطلع اولاييلديكم قدر » ديه يقيند ايدييور .

روحنده غير قابل ايضاح احتسابات وجوده
کتیریوردی . بوندن طولانی دها جوجی ایکن
سپایه و ایچنده کیله و خالق یکانه سنک عظمت
وقدرته پک دهرین بر مقتونیت و مربوطیت حس
ایدن بو سپای بلند، مسلکته صادق بر عاشق ،
متواضع بر هیئت شناس صفتیه سکسان اوچ سنه ک
عمرخی هپ عین مساعی و عین لذت ایچنده
کچیرمشدر . فی الحقیقه دها اون آلتی یاشنده ایکن
پارس رصد خانه سنه قبول اولتهرق اوراده مشهور
« نوهرریه » یه (راصد طلبه) عنوانیه خدمت
ایلمش و بالخاصه طول دائره سنده کی مساعیسی ایله
بین الاقرا تفر دایتمشدر . فقط فطره جوال
و فوق العاده ذکی یاراتیلش بولنان بو جوجی ،
اوراده درت سنه قدر چالیشدقدن صکره بر
قیصقانچلیق مسئله سندن طولانی ترک وظیفه یه مجبور
قاله قی کنیدی حسابنه تبعاته کیریشمش و هنوز
یکرمی یاشنده ایکن « تعددعوالم » نام اثر مشهورخی
تالیف و نشر ایله مشدر .

بو وجهه دفعه اکتساب شان و شهرت ایدن
مشار الیه ، بر جوجی احباسنک و پرستشکاراننک
توصیه لرله « قوزموس » و بالآخره « سیه قل » نام
غزته لره مقالات مهمه فیه و فلکیه و یرمکه باشلادینی
کی ، هیئت حقنده کی نقصانلری اکیلر ایچون هوا
جریانلرینک تدقیقی ضمنتده دخی یکرمی آلتی
یاشلرنده ایکن مختلف دفعه لر بالونلرله پارس آفاقنده
اوجش و کان عوالم علیایی دها یاقیندن کورمک
ایستیورمش کی یوکنکلره چیقمشدر .

ایشته بو اوجوشلردن صکره در که فلاماریونده
وسعت قریحه بردنبره انکشافه باشلامش و بر جوجی
طالمانه اثرلر میدان کتیرمش ، بالخاصه ۱۸۸۹ ده
ایادی استفاده یه وضع ایلیدیکی « آسترونومی پوپوله ر »
یعنی « خلقه مخصوص هیئت » نام کتابندن طولانی

فرانسه افاده میسی طرزفندن « موتیون » مکافاتیه
نلطیف ایدیلشدر .

۱۸۷۰ سنه میلادی سنده دخی اجرام سپایه نک
حرکت انتقالیه لرینه و از جمله حرکت محوریه لرینه
عائد تدقیقاتنده اورته یه قویدینی نقطه نظر و دساتیر
ایله امثال کثافتی تعیینندن طولانی پک زیاده مهم
بر شخصیت حالنی آلان استاد ، ینه بر جوجی
توصیه لر اوزرینه « سمانک دنیالری » نام اثرخی نشر
و تعیم ایله مشدر . حرب عمومیدن اول استانبوله ده
کلرک بیوک آطه ده مسافر بولندینی صیره لرده اصلا
استراحت ایله مه دیکی و بنا تراچه سندن رصداتله
مشغول اولدینی علاقه دارانجه معلوم و مشهوردر .
فلاماریونک حیاتی یاشدن آشاغی یه قدر
تصوره ، اعتراف ایدرم که بنجه ممکن دکلدر . فی الحقیقه
عددی الی بی بولان آثاری نظر امان و حیرتدن
کچیریلرسه مشار الیه ک نه قدر بیوک بر هیئت شناس
اولدینی آ کلاشیلر .

اثرلرینک چوقلغنه آلدانوبده اوافق اوافق
کتیابلردن عبارت بولندیغنه ذاهب اولما مالیدر .
بونلرک پک جوقلری ؛ بر قاجر یوز بیوک صحیفه لر
عبارت جسم و لایموت آثاردر . صحیفه لری پک
ایجه و یوروجی تدقیقات نتیجه سنده و عظیم تلسقوپلر
استعمالی صورته یه یازله ییلمشلردر . اگر غزته لر
کوندردیکی مقالات ایله بالمناسبه و یردیکی قونفرانسلر
دخی بر آرایه طویلانسه اولردن زیاده بر یکون
طوتار ایدی .

قارئین کرامه ، مشار الیه ک فلسفه فلکیه سی
حقنده اوافق بر فکر و یرمک ایچون مشهور
(اورانی) سندن بعض فقره لرینک بوراده ذکرخی
مناسب بولیورم .

فلاماریون اورانی یه سوله تیور :
[..... فن هیئتک مأمورخی بویاده پک

حقیقت میدانہ جیہ حق و بناء علیہ جناب باری ایلہ اونک رسوللری و کتابلری ده بیلنه جکدر . [

بالطبع پک آز یازدیغم بالاده کی فقره لرله بو بیوک تولونک ماهیت روحیه سی البته آ کلاشیلمشدر . هله بالمناصبه ینه اورانی یه سویله تدیکی ؛

[واحد ذوالجلالک نامتناهی اولان عظمت و قدرتی مهما امکن آ کلایه بیلیمک ایچون ، انسان حسیات ارضیه دن و بشریه دن تماماً تجرد ایتلی در . عکسی تقدیرده ، حقایق و اسرار کونیه بی قاورایه بیلیمسنه امکان اولاماز .] فاسفه تنی قارشیسندن هر متفکرک ده رین ده رین دوشونمکه مجبوریتی واردر .

خلاصه ؛ فلامارینون سراپا برتمثال حقیقت ، بر کنجینه علم هیئت ، بر نمونه سعی و غیرت ، بر میزان ناموس و فضیلت ، خار برمدافع وحدانیت ایدی . زمانمزدن اوتوز سکنر سنه اول تأسیسنه موفق اولدیغی « فرانسه انجمن دانش فلکیستی » ؛ یالکز کندی وطنداشارینه دکل ، بلکه کره ارضات عموم سکاانه صانکه مشفق بر مکتب اولمش و اونک سایه سندن بیوک و مهم آثار هیئه وجوده کتیریلشدر . هر آی باشنده نشر ایتدیکی « مجموعه فلکیه » لرده تصادف ایدیلن و هر وقت هر کس طرفندن سهویله سهویله اوقونان معلومات هیئه ، بو کون اک مشکل پسند انسانلری بیله دوچار بهت وحیرت ایلهمکده در . مشارالیهک یالکز بوموفقیتی بیله نامنی تاریخ فلکیاتده آلتون حروفاته یازدیرمغه کافیر . نته کیم ؛ بوندن طولایی استادک بیوک آدی ، دها صاغ ایکن کوکلره جیقارلمش ، یعنی قمرده ، مریخده ، و سیارات صغیره ده برچوق محالرز ، اسمیله شرفلندیرلمشدر .

حیاتنک صحائف سائره سی یومی غریته لرله نشر ایدیلدیکندن فضله تصدیعاتدن اجتناب ایلورم . و ؛ بالذات اثر همتی اولان « ژوویزی » رصدخانه خصوصیه سنی ، تلامیذینه ترک ایدهرک اوراده کی

عالی اولاجقدر . کره ارضک وطن سماوی ده بر بلده ، و انسانک اوراده بر شهرلی اولدیغی احساس و افهام ایتدکن صکره ، فوق العاده ترقی ایلجهک ، جهان طبیعی نک مرکب اولدیغی پلان اوزهرینه بنای کشفیات ایدیلنجه جهان معنوی نکده بو پلان اوزهرینه مؤسس بولندیغی و هر شیئک بر مکملیت عالییه طوغرو ایلرله دیکی آ کلاشیلحق ، و بوندن ماعدا عالم مادی نک بر صورت ظاهره دن وذات حقیقی نک ، یالکز خالق عوالم اولان رب مقدسدن عبارت بولندیغنه قناعت کتیریله جکدر .

بناء علیہ ، علم هیئت ، بر علم عالی ، و فلسفه نک مدبر تجلیاتی اولاجقدر . معلومات هیئه نک خارجنده دوشونلر ، حقیقتک اوزاغنده قلاجقلر ، آنک مشعله هدایتی تعقیب ایدنلر ، مسائل غامضه نک حلنده احراز درجات عالییه ایده جکدر . یعنی ؛

فلسفه هیئه ، افکار عالییه اصحابنک مسلکی اولاجقدر . [

دیگر بر یرده ایسه ؛

[نهوت ، فن هیئتک ضیائی بتون جهانی تنویر ایتملیدر . اها لیک اورتیه سنه کیرمه لی ، وجدانلری شعله لاندیرمالی ؛ قلبلری علویته ، قدرت ربانیه نک نامتناهی اولان نمونه لرله مالا مال قیلمالیدر . بناء علیہ علم هیئندن مقصد ، حیات عمومی و ابدیه نک تدقیقی اولوب عظمت باری بی و نهایتسز اولان قدرت ربانیه بی هر کسک قلبنه صوقاجق علم اشبو فن جلیل و عالی در .] عین اثرک باشقه صحیفه لرنده ایسه ، بر مریخی یه بروجه آتی سویله تیور :

[. . . . مریخ اوزهرنده اک کوچوک حیوان بیله سزک صنم لکزدن البته دها عالیدر . چونکه اولکیسی ، واحد ذوالجلالک اثر خلقی ، دیکری ایسه بر منکر الهی نک یونندیغی بی قدرت طاش ، دهمیر ویا تخته پارچه سیدر . مع مافیه علم هیئت سایه سندن بر زمان کله جکدرکه ، پوتلرکز یرینه اوقت سزک قلبلرکزده کتاب کائنات و بونک صانع یکانه سی اولان جناب باری تقدس و تعالی حضرتلری حکم سوره جکدر .]

مریخی دیگر بر صحیفه ده شویله جه دوام ایدیور :

[بر کون کله جکدرکه ، بز دخی اهای سماویه دن اولدیغکزی اوکره نه جکسکز و اوزمان ضیای معلومات و عالم حقیقی معنویات ایچنده یاشایه جکسکز . یعنی هر درلو

طوپراغك سینه‌سینه تودیع وجود ایدن بو بیوک
جنازه‌یه اك حار احترامامی عرض وابلاغ ایلر كن
بتون قدرشناسان امته‌ده تر جان اولدیغمی ظن
ایدیورم .

اركان حریه میر آلائی

ع . عبد الرحمن

(آموندسه‌ن) لك قطب شمالی‌یه سیاحتی :

اون سکنزنجی عصره قدر بیوک سیاح و کاشفلك
غایه‌سی ، دنیای طولا شوب پاره قازانمقدی . آنجق
بوتاریخدن صکره علمه قارشى منفعت نا اندیشه‌انه
برعلاقه باشلامشدر . بوکون سیاحلك حیاتلرینی
تهلکه‌یه قویقمقدن مقصدلری ، صرف علمه خدمت
ایتمکدرکه نوروه‌چلی (آموندسه‌ن) ده بوزمره‌یه
داخادر .

سیاحت و جغرافیا‌یه علاقه‌دار اولانلر، نوروه‌چلی
سیاح شهرک قطب شمالی‌یه اجر ایتدیکی صوک سیاحتك
عدم موفقیتله نتیجه‌لنه‌سینه تأسف ایده‌جکلردر .
مع مافیه شوعدم موفقیت ، اونك شهرتتى خللدار
ایده‌مه‌یه‌جکدر . غیرقابل انکاردرکه حال حاضرده
کندیسی جغرافیا عالمك اك بارز برشخصیتیدر .
الده ایتدیکی ایکی مهم موفقیت ؛ اسمك اونوتولماماسنی
تأمین ایلهمشدر .

اون بشنجی عصردن ، داها طوغروسی
قریستوف قولومبك آمریقایی کشفدن بری بوتون
کیجیلرک دوشونجه‌ئی ، آتلاتیق ده‌کیزینك شمالی
ایله بحر محیط کیرك شمالی آراسنده بریول آرامقدی .
« شمال غربی کچیدی » نامیله تسمیه اولونان بو محیل
طریقك تحریری ، درت یوزسنه بحریه لیلری اشغال
ایتمش و بوسبيله کره ارضك برچوق نقاطی تدقیق
اولنمشدر . (هودسون) کندی اسمنی طاشیان
ده‌کیزی ۱۶۱۰ تاریخنده کشف ایتدیکی وقت او

مشهور یولی آرایوردی . فقط بالآخره انکلیز
سیاحتی تقلیده قالدیشانلرک تشبثلری موفقیتله
نتیجه‌لنه‌مه‌دی . چوقلری بواوغورده حیاتلرینی
فدا ایتدیلر . ازان جمله (سیر جون فرانقلهن)
نامنده‌کی سیاح ، شمال غربی کچیدینی بولدم ظن
ایتدیکی حالده ، بتون آرقاداشلری ایله برابر هلاک
اولمشدی . نهایت ایسیچبرغ و فرانسوا ژوزفه
آطه‌لرینه یاپدیغی سفرلره طاینمش (آموندسه‌ن) ؛
غیر ممکن اولان شیئی یاپدی و اوافق برکمی ایله
(لابرادور) شبه جزیره‌سك شمالندن حرکت ایله
بحر منجمد شمالی آطه‌لری آراسندن کچرک ایکی
سنه صوکر (به‌رینغ) بوغازینك جنوبنه ده‌میر
آتدی . آرانیلان شمال غربی کچیدینی بولمشدی .
آموندسه‌نك ایشته ایلک موفقیتی بودر . ایکنجیسی
دها هیجان آوردر : انکلتره حکومتی برچوق
مصارف اختیار ایده‌ك قطب جنوبی‌یه برهیئت فیه
اعزام ایتمشدی . هیئتك ریاستنده قپودان (اسقوت)
اسمنده تجربه‌دیده برسیاح بولونویوردی . سیاحتك
تام برموفقیتله نتیجه‌لنه‌سینه ایچون هر درلو تدابیر
اتخاذ اولونمش : قیزاق ، اوتوموبیل ، اُسکیمو
کوپکلری کی وسائط نقلیه تأمین ایدیلمشدی .

قپودان اسقوت بردن بره مهم بر خبر آلمشدی که
(آموندسه‌ن) نوروه‌چدن سسسر ، صداسز حرکتله
قطب جنوبی جوارینه واصل اولمشدی . انکلیزلر
در حال قوشمشلر ، فقط کچ قالمشلردی . غایه‌یه
تقرب ایتدکلری وقت دائمی قارلرک اوزه‌رنده‌کی
قیزاق ایزلرندن بوبا کر اراضیدن برکیمسه‌نك کچدیکنی
آکلامشلردی . مع مافیه یوللرینه دوام ایتدیلر
و قطبده نوروه‌چ بایراغك رکز ایدیلش اولدیغنی
کال دهشتله کوردیلر ، حتی بایراغه برمکتوب ربط
اولنمشدی . آموندسه‌ن ، بونك نوروه‌چ قرالنه
ایصالنی قپودان اسقوتدن رجا ایدیوردی .